

Lausunto Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta 2045

Maakuntahallitus 16.01.2023 § 10
336/15.01.02/2022

Pirkamaan liitto pyytää lausuntoa Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2045 luonnoksesta, joka on nähtävillä. 3.2.2023 asti osoitteessa <https://tieto.pirkanmaa.fi/ljs/>.

Valmistelija Petra Reimi, liikenteen erityisasiantuntija, p. 044 371 9467

Esittelijä Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus Maakuntahallitus antaa Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2045 luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Päijät-Hämeen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2045 luonnoksesta.

Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne

Päijät-Hämeen liitto pitää erittäin tärkeänä Tampereelta Riihimäen ja Lahden kautta itään suuntautuvien raideyhteyksien kehittämistä. Suunnitelmaluonnoksessa esitetty tavoitetilä on, että Pirkanmaalta on suora raideyhteys lähes jokaiseen naapurimaakuntaan. Riihimäen kolmioraide mahdollistaa Lahden ja Tampereen välisen nopeamman henkilöjunaliikenteen ilman junan vaihtoa Riihimäellä. Yksittäisiä suoria vuoroja Lahden ja Tampereen välillä on toteutettu kolmioraiteen valmistumisen jälkeen, ja Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (2019) tavoitteena on tehdä liikenteestä pysyvä palvelu. Nopeampi henkilöjunaliikenne parantaisi yhteyksiä koko itäiseen Suomeen. Lisäksi suora raideyhteys edistäisi työmatka- ja työasiamatkojen tekemistä maakuntakeskusten välillä Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden mukaisesti sekä edistäisi valtakunnallisten liikenteen päästövähennystavoitteiden toteutumista.

Päijät-Hämeen liitto pitää myös Lentoradan rakentamista ja pääradan parantamista Tampereen ja Riihimäen välillä tärkeinä hankkeina erityisesti häiriöttömän ja nopeamman henkilöliikenteen mahdollistamiseksi. Eteläisen ja itäisen Suomen raideyhteyksien nopeuttamiseksi ja ratakapasiteetin varmistamiseksi Päijät-Hämeessä on selvitetty Lahti-Heinola-Mikkeli-oikoradan rakentamista. Uusi Savon oikorata on mukana Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa sekä liiton edunvalvontatavoitteissa. Päijät-Hämeessä ei sen sijaan ole kaavailtu oikoradan rakentamista Lahdesta Kuhmoisten ja Jämsän kautta pohjoisen suuntaan. Kuhmoisten kohdalla valtatie 24 länsipuolella kulkevalle ratalinjaukselle ei myöskään ole varausta Päijät-Hämeen maakuntakaavassa.

Kartta tavaraliikenteen kuljetusvirroista Suomen rataverkolla 2021 osoittaa hyvin rautateiden tavaraliikenteen kuljetusvirrat, jotka ovat suuria Tampere-Riihimäki-Lahti-Kouvola välillä. Raideyhteys Tampereelta Riihimäen kautta Lahteen on myös valtakunnallisen tavaraliikenteen ennusteen 2030 mukaan yksi tärkeimmistä rautateiden tavaraliikenteen yhteysväleistä, ja sen merkitys poikittaisena yhteytenä on korostunut Venäjän liikenteen loppumisen myötä.

Valtatien 12 kehittäminen

Suunnitelmaluonnoksen mukaan ”Tampereen kaupunkiseudulla merkittävästi parannettavia tai uusia päätieosuuksia on keskustaa ohittavilla kehätieosuuksilla sekä kehälle johtavilla säteittäisosuuksilla valtatiellä 12 sekä Nokian että Kangasalan suunnilla”. Päijät-Hämeen liitto pitää hyvänä sitä, että valtatie 12 parantaminen on nostettu merkittävästi parannettavaksi päätieosuudeksi. Päijät-Hämeen liitto esittää, että valtatie 12 merkitsemistä merkittävästi kehitettäväksi tieosuudeksi Kangasalan suuntaan harkitaan. Lisäksi esitämme palvelutasoselvityksen laatimista Lahti-Tampere-välille yhtenäisen palvelutason edistämiseksi ja muistutamme valtatie kokonaisuudesta kehittämistarpeesta.

Valtatie 12 on merkittävä niin elinkeinoelämän kuljetuksille kuin henkilöliikenteellekin. Valtatie 12 rooli on noussut aiempaa merkittävämpään asemaan Suomen huoltovarmuuden ja koko maan logistisen järjestelmän toimivuuden mahdollistajana sekä toimivana yhteytenä Eurooppaan. Tien vaikutusalueella on runsaasti teollisuutta, ja se toimii myös kaupunkiseutujen työmatkaliikennettä palvelevana yhteytenä.

Vuonna 2021 perustetun eduskunnan VT12-ryhmän kansanedustajat katsovat, että valtakunnallisesti merkittävä poikittaisyhteyttä tulee kehittää yhtenä kokonaisuutena. Ryhmä on esittänyt yhteisessä kannanotossaan, että tien vaikutusalueen maakuntaliitot perustaisivat mahdollisten yhteistyökumppaniensa kanssa pysyvän edunvalvontatoimikunnan valtatie parantamiseksi. Lisäksi on selvitetty mahdollisuutta jatkaa E16-tietä Suomen puolelle Raumalle ja edelleen Tampereen, Lahden ja Kouvolan kautta E18-tielle Kotkan ja Haminan rajalle. Päijät-Hämeen liitto pitää edellä mainittuja toimia erittäin tärkeinä valtatie 12 kehittämiseksi ja toivoo niiden huomioimista erityisesti Lahti-Tampere yhteisvälin kehittämistarpeiden määrittelyssä.

Pyöräilyreittien yhtenäisyys

Matkailun Pirkanmaata ja kausiluontoista liikkumista käsittelevässä osassa tuodaan esiin muun muassa maisemareittejä, pyöräilykelpoisia retkeilyreittejä sekä pyörämatkailun tarpeita. Yhtenä tavoitteena on nostettu esiin liikennejärjestelmän kehittämisen mahdollisuuksia matkailun ja vapaa-ajan näkökulmasta. Päijät-Hämeen liitto pitää

ylimaakunnallisten pyöräilyreittien huomioimista tärkeänä, vaikka niiden merkitys muulle liikenteelle kuin pyörämatkailulle on vähäinen. Päijät-Hämeen pääpyörätieverkkoselvityksessä (2022) todetaan, että maakunnan pääpyörätieverkon tulee maakunnan reuna-alueilla huomioida myös ylimaakunnalliset reitit. Suunnitelmassa on esitetty Pirkanmaan maakuntaan rajautuvia seutureittejä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.